

GAZETA KRAKOWSKA

Nro 70.

Z KRAKOWA DNIA 1. WRZESNIA 1811 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Paryża d. 13. Sierpnia.

Stosownie do wyroku pod d. 4 b. m. departamenta Elby, Wezery i Emsy doflawić mają 3500 popisowych do woyska z klasy na rok 1810 przypadałacey. Klasa ta obeymuie w sobie ludzi w r. 1790 zrodzonych.

Marszałkowie Kłeta Elchingi (Ney) i Reggio (Oudinot) zaydują się teraz w Paryżu.

Przez wyrok pod d. 5 b. m. należące do królestwa Włoskiego na lewym brzegu rzeki Enza leżące kraie wcielone do Francyi zollaty, a leżące na prawym brzegu tej rzeki do państwa Francuzkiego należące są do królestwa Włoskiego przyłączone. Środek rzeki Enza (*) będzie zatem od swego poczęcia aż do uścia granicą między Francją i królestwem Włoskiem. Od poczęcia rzeki Enza poydzie granica Apeninu aż do terazniejszey granicy Gorsaguana i byłey Toskanii. Granice dawney Toskanii będą utrzymane. Z tem wszytkiem kray byłey Cesarskiej lenności Vernio będzie do Francyi przyłączony. Granicę między królestwem Włoskim i prowincjami Illiryjskimi stanowią

środek rzeki Isonzo od iey poczęcia aż do uścia. Kommissarze państwa i królestwa Włoskiego oznaczają szczegóły nowey granicy nad Enza i Apeninem. Kommissarze których rządca Illiryyski i Wicekról Włoski wyznaczcy, wyiadą na oznaczenie granic nad Isonzo i Alpami. Każde z obu mocarstw szanować będzie prywatną własność w ustąpiionych sobie krajach.

Zapewniają, iż P. Lagarde mianowany jest jeneralnym dyrektorem policyi w Toskanii.

Nayiaśnieysi Cesarstwo powrócić mają w tych dniach z Rambouillet do Paryża.

Baron Corvisart, pierwszy nadworny lekarz Cesarza, obrany jest na mieyscu zmarłego Delsarta członkiem pierwszej klasy instytutu.

Dnia 16. Sierpnia.

Urzędowe wiadomości od woysk w Hiszpanii.

Woysko południowe. Wyczytuemy z jednego przeiętego listu, że Lord Wellington po odebraney w Albahera wiadomości o pomykaniu się woyska Francuzkiego złożył woienną radę, dla naradzenia się

(*) Rzeka Enza wypływa z gór Apeninu na południowo-wschodniej granicy Parmy; płynie półn cno wschodem i niedaleko Bersello upada do Padu. Dotąd nie rozgraniczała dołtadnie Parmenskiego, a teraz Francuzkiego kraju, który na nowey granicy więcej traci, niżeli zyskuje z Modenskiego dawniey kraju. Była temuż Cesarstwa leży na północ od Sarzana na Genuenskiej granicy. Rzeka Isonzo wypływa z Karenty i upada w dawnym hrabstwie Gorycyi do morza Adryatyckiego. Poniżej stanowiła ta rzeka już granicę.

względem dalszego postępowania. Hiszpańscy generałowie, którzy znajdowali się na tej radzie, sprzeciwiali się żywo propozycji Angielskich generałów opuszczenia Hiszpanii i cofnięcia się za Gwadyanę. Od 2 miesięcy, mówili, oblegamy Badaioz; odsląpiliśmy już raz oblężenia; teraz jest wyłom zrobiony i za kilka dni możemy być Panami tego miasta. Posiadosłość Badaioz jest ważna, ponieważ jest najwarowniejszym miejscem w Hiszpanii, równie jak kluczem do Gwadyany, i znajdując się w nim wszystkie ciężkie działa i pontony wojska Francuzkiego. Wypadkiem bitwy, którą wydamy, będzie, jeżeli będziemy zwycięzcami, iż ważne to miało zaraz dostać się w nasze ręce. Kadyx jest od roku oblężony; Francuzi wystawili tam znaczną flotyllę; roboty ich około oblężenia są ogromne; wypadkiem bitwy, którą ściszemy, będzie także oswobodzenie Kadyxu. Wojsko Murcyi jest w poruszeniu i znajduje się pod murami Grenady. Wypadek bitwy posłuży nam do złączenia się z walecznym tym wojskiem. Wojsko Francuzkie z Arragonii oblega Tarragonę; od losu tego miasta zawisł los Katalonii i królestwa Walencyi. Wypadek bitwy, którą ściszemy, da się zaraz czuć w obu tych prowincjach. Jeżeli będziemy zwycięzcami, staną się panami Estramadury, Andaluzyi, królestwa Korduby, Jaen, Grenady; weźmiemy Badaioz i oswobodzimy Kadyx. Francuzi zniewoleni do cofnięcia się przez Sierra Morena, będą z wszystkich stron nękanymi, obawiać się muszą o Madryt, ściągną najbliższe wojska z Arragonii, a tak Tarragona, Katalonia i Walencya oswobodzone zostaną. Jeżeli zaś bitwę przegramy, nie będziemy mieć dosyć czasu do cofnięcia się za Gwadyanę, pod zasłonę Elwas lub na wzgórkę Port-Alegre? Ponieważ jazda Francuzka przeciw Portugalii działającego wojska nie ma jeszcze wszystkich koni, ponieważ wojska Francuzkie nie opatrzyły się jeszcze dostatecznie w żywność, przeto nie mogą przed Wrześniem zaczepnie działać. A my nie potrafimyż do tego czasu usposobić się do obrony w okopach pod Lizboną lub pod działami Elwas? Jako zwycięzcy mieć będziemy niezmiernie korzyści, a zwyciężeni nie wiele stracimy. Wojsko nasze wyrównywa w Łęzbie Francuzkiemu; ostatnie ma więcej jazdy, lecz za to mamy więcej dział. Dla braku koni nie mogło wojsko przeciw Portugalii działające brać z sobą wiele dział. — Chwila terazniejsza jest stanowiącą. Jeżeli zwyciężemy, może półwyspie być oswobodzone; jeżeli zaś powrócemy za Gwadyanę i ustąpiemy z Hiszpanii, bądź po przegranej, bądź z terazniejszej rady, tedy jednakowy zawsze będzie wypadek. Hiszpania po trzeci raz opuszczona straci ducha; Badaioz będzie na nowo w żywność opatrzone; wojsko Murcyi zostanie zniszczone i rozproszone; Tarragona będzie wziętą; Katalonia podbitą; Walencyą spotka los Tarragony: i wojska Angielskie, nieużyteczne widząc zniszczenia wszystkich naszych wojsk, będą także świadkami opanowania wszystkich naszych terytorjów, a potem wszystkich naszych prowincyj. — Gdy te powody nie znalazły miejsca i Angielscy generałowie postanowili cofnąć się za Gwadyanę, nieukontentowani Hiszpanie oddzielili się od nich. D. 30 Czerwca pokazał się Blake przed zamkiem Niebla, gdzie, jak wiadomo, Pułkownik Fritschertz trzy razy odparł Hiszpanów i pozurcał ich z drabin, u-

situujących do zamku się dostać, przyczem Jenerał Ząja pomiędzy innemi Hiszpanami był raniiony. — Na pierwszą wiadomość, którą rządca Sewilli o marszu Blaka odebrał, wyruszył w pole. D. 5 Lipca zabierał 3 kompanie w Calanos. Dnia tegoż wiało nieprzyjaciel na okręty, a dywizya Sewilska natapała wiele pozostałych w tyle jego żołnierzy. Przeszło 2000 ludzi oderwało się z kupy Blaka, dla powrotu do Domów. D. 6 popłynął tenże z swoim korpusem do Kadyxu.

Wojsko Arragonii. Spełniły się wszystkie przepowiedzenia Jenerałów Hiszpańskich. Po wzięciu Tarragony poszedł Marszałek Suchet przeciw Borga i zburzył ten zamek. Stamtąd postąpił przeciw Mont-Serrat. Junta rokoszanów przefraszona wzięciem Tarragony, odplynęła do Majoriki, zostawiwszy Margrabię Ayrolas dla bronięcia składów i środkowego magazynu w tem klasztorze. Marszałek Suchet poczynił swoje rozporządzenia, dla rozpoznania tego od natury i sztuki mocnego schronienia rokoszanów. D. 20 Lipca połączyły się wszystkie wojska, pomiędzy którymi znajdowały się i dywizye Frera i Harispe. Zatrwożony na chwilę nieprzyjaciel, pocieszył się wnet myślą, iż nigdy nie będzie mógł być atakowany. Lecz teyże nocy postąpił Marszałek Suchet spieszo z brygadami Abbé i Montmarie do Bruch, gdzie zaatakował Jenerała Mathieu z załogą Barcelońską. Uderzono natychmiast na trzy pod górą będące reduty, które broniły wniścia do wąwozu. W momencie opanowały je bagnetem nasze wojska i osadziły. Jenerał Abbé otrzymał zlecenie w targnięcia zaraz do wąwozu. Długa i trudna droga szła kręto pod przykrą skałą, i co krok znajdowały się nowe zawady, które wszystkich innych żołnierzy

prócz Francuzów byłyby wstrzymały. Szańce, zasieki, reduty na niedostępnych skałach broniły wniścia do klasztoru. Chłopi będący na wszystkich wzgórkach dawali potężnie ognia z ręczney broni. Margrabia Ayrolas polegając na obronem swoim stanowisku, kazał tylko na 8 dni wzięść żywności do batteryi, które miał zanieдобyte; lecz Jenerał Abbé przeznaczył dwie wyborowe kompanie do spiesznego uderzenia na te batterye. Waleczni ci ludzie podśląpi pod pierwszą batteryą, i pomimo kamieni, które na nich rzucono, wyleźli bez zachwiania się na skałę; nieprzyjaciel utracił przytomność; wszyscy ludzie, którzy niezdażyli się ratować ucieczką, zostali zabitemi; działa obrocone natychmiast zostały przeciw drugiej batteryi, przeciw której poszedł Naczelnik batalionu Ehrard i opanował ją w kilka chwil bagnetem. Officer Hiszpański został na swoich działach z swemi kanonierami zakłuty. Była jeszcze jedna batterya z mocnemi szanćami przed klasztorem do wzięcia, i największa zachodziła trudność przyśląpienia do niej z przodu; lecz 50 wołyżerów cudem śmiałości w drapali się rozpadlinami na szczyt skały i zaczęli strzelać do klasztoru i do szanću. Ayrolas rzucił się zaraz z częścią wojska na dolinę niedostępnemi ścieżkami, gdzie niepodobna go było ścigać. Reszta wojska z kilku officerami zabrana w niewolę została. Klasztor z 13 swoimi celami został natychmiast przez walecznych naszych żołnierzy zajęty. Zdobyliśmy tam 2 chorągwie, 10 wielkich dział, milion ładunków, bardzo wiele ammunicyi i żywności.

Zbiegowie z zamku Figueras powiadają, iż z załogi tamtejszey, która pociągła tylko racyi żywności dostać, około 1000

ludzi jest chorych.

Krążące pod brzegami Angielskie okręty zniknęły z Kampowerde. Kupcy Walencyenscy wysełają lepsze swoje rzeczy do Alikante i Majorki.

Nawarra. Szczątki woyska Kampowerda pomnożyły kupy rokoszanow w Nawarze. Jenerał Reille uwiadomiony o ich poruszeniach, kazał postąpić jazdzie nad brzegi Ebro, która przyprowadziła już 100 rokoszanow, pomiędzy którymi 4 oficerow. D. 23 Lipca i dnia następnego uderzył Jenerał Penetier, który Sorlada opanował, na kupy herszta Mina. W dwóch rozprawach utracili rozboynicy 600 w zabitych i ranionych. Jenerał Burk złączył się w wieczor z Jenerałem Penetier z dwóch tyłaczną swoją kolonną. Jenerał Reille przybył także do nich z 250 huzarami. Zaczęto na nowo ścigać nieprzyaciela, i po dziesięciogodzinney drodze natrafiła jazda w gorach 3 bataliony Miny i 150 konnicy w lasku Baggori. Jazda Francuzka rzuciła się na Hiszpanow. Cały batalion został zniszczony: 300 ludzi zostało zabitych, a 250 poymanych. Dwa inne bataliony ścigane żywo przez nasze woyska rozpierzchnęły się pomiędzy skałami. Jenerał Reille miał tylko jednego huzara zabitego i 7 ranionych.

Okręg woysa północnego. Skupieni Galicyanie pod Sankotildesem uderzyli powrotnie na miasto Orbigo. D. 2 Lipca o 2 godzinie z rana pokazał się Sankotildes przed Orbigo. Jenerał Bonnat zgromadził natychmiast 3 pułki w Villa Angos, i poszedł przeciw nieprzyjacielowi, który po krótkim z ręczney broni ogniu i szczęśliwym nań uderzeniu tego dragonii pułku do odwrotu przymuszony został, w którym wiele ludzi w zabitych i ranionych utracił. Podjazd, który d. 10 rozpoznawał

Astorga, doniósł, iż nieprzyjaciel zamyśla się tam trzymać i zmoćnić się chłopami. D. 14 rozpoznawał Jenerał Bonnet stanowisko nieprzyjacielskie, który cofał się przez góry Villa Franka, i niepodobna było wciągnąć go do bitwy, która byłaby los jego rozstrzygnęła.

Okręg woyska środkowego. Miasto Kuensa oswobodzone od rabusiow, zostało woyskiem osadzone, a prowincya jest konstytucyynie urządzona. Większa liczba jeńcow żąda bydz do służby przyjęta, a rozproszeni rokoszanie powracają do swych domow. Wszystkie gminy oświadczają się przeciw kupom łotrow, którzy nie różnią przyjaciół od nieprzyjaciół; wszystkie żądają oręża, ażeby same mogły mieć honor bronięcia się. Wiele z nich wstawiły się już przytrzymaniem hersztow, którzy największe wydziwiali okrucieństwa.

Wczoraj d. 15 Sierpnia obchodzono tu była uroczystość urodzin Najjaśniejszego Cesarza z zapamiętaniem i radością, jaką wzbudza podziwienie, wdzięczność i powszechna miłość do wysokiego Monarchy. O godzinie 9 z rana udał się Minister wewnętrzny, otoczony municypalnością, a poprzedzony oddziałami woyska, z znacznym orszakiem na plac S. Bernarda dla założenia węgielnego kamienia na nowy rynek. Stamtąd poszedł na Boulevard Bon-di, dla otworzenia tam wspaniałego wodociągu, a nakoniec na plac S. Marcina, gdzie założył także węgielny kamień na inny rynek. Po tej uroczystości przypuszczone zostało ciało municypalne na audyencyą u J. C. K. Mei w pałacu Teilleries. O godzinie 1 po południu znajdowały się konstytucyjne władze na *Te Deum* w kościele Panuy Maryi. O godzinie 2 były wodne walki między mościami królew-

śm i mościem Tuilleries. W tymże czasie rozpoczęły się zabawy na polach Elizey-skich, jako to ćwiczenia, tańce i sztuki na linach i trwały aż do wieczora. Ogień spalony był na placu zgody wielki faierwerk i wszystkie prywatne i publiczne domy były oświecone.

Zapewniam, iż J. C. K. Mość wyniosł wiele członków ciała prawodawczego na baronów państwa.

Z Nicei donoszą, iż w rzece Garden schwytany został bobr, którego do Paryża posłano.

D. 4 o m. wybuchnął w piekarni w Agen w nocy ogień. Syn gospodarza chciał jeszcze chłopca piekarskiego, który na gorze spał wyratować, lecz zginął sam w płomieniach, gdy tym czasem chłopiec wyskoczył z 4go piętra i zabił się.

Wyrok pod d. 4 Sierpnia stanowi: 1) Officerowie wyższych stopniów będący w niewoli i zakładnicy mają mieć wolność udania się na wskazane im miejsca bez fraży i mogą tam bawić bez aresztu; ale muszą pierwej dać słowo honoru, iż nie zboczą z drogi, która im będzie przepisana, ani oddalą się z miejsca swojego bawienia. 2) Każdy poymany officer i zakładnik, który uchybi danego słowa, uważany być ma, gdy złapany zostanie, jako prosty żołnierz, pobierać żołnierską płacę i rację i być w twierdzy zamknięty. 3) Officerowie jeńcy i zakładnicy, którzy nie będą przypuszczonemi do korzyści tego artykułu, mają pozostać w miejscach swego bawienia i nie mogą tylko pod wojskową frażą odbywać podróży. Jeżeli uciekną, a schwytanemi będą, zostaną w twierdzy zamkniętemi. 4) Officerowie jeńcy niższego stopnia, jeżeli w drodze uciekną, a schwytanemi będą, mają być w twierdzy lub zamku zamkniętemi.

Z Londynu d. 7. Sierpnia.

(Z Monitora.)

Dziennik Goniec wyraża: Udziela my naszym czytelnikom bardzo ważne, a może najważniejsze pismo z wszystkich, jakie dotąd publiczność Angielska czytała. Jest to list Francuzkiego Ministra związków zagranicznych, Champagny, (Xcia Kadoru) tyczący się 'pośpiechania i zamysłów Napoleona względem Anglii. W przody jednak musimy powiedzieć z jakiego powodu to pismo wydane było i jakim sposobem do nas się dostało. W Październiku roku zeszłego postrzeżono w gabinecie Peterzburzkim nieiaką obojętność i wahanie się. Zaczęto w Rosyi czuć szkodliwe skutki wojny z Anglią i syflematu lądowego, tak iż w tym kraju okazywało się powszechne życzenie poiednania się z Anglią. Obawa tego zdarzenia, dała powód do wspomnionego pisma, w którym wystawiono historyczny obraz polityki Angielskiej, dla przekonania Imperatora Alexandra, iż ład nie może być szczęśliwy, ani cieszyć się pokojem, poki W. Brytania mieć będzie tężniejszą przewagę na morzu. Pismo to oddane zostało Rosyyskiemu Ambasadrowi w Paryżu, a ten przesłał go swojemu dworowi. Rosyyski gabinet udzielił go ziednoczonem ślanom Ameryki, aby rząd ich uwiadomić, iak Napoleon o nich myśli, a może też aby doszło do wiadomości rządu Angielskiego. Oddane więc zostało Amerykańskiemu posłowi w Peterzburgu P. Adams, który przesłał jedną jego kopią swojemu rządowi, drugą swojemu oycu, od którego doszło do publiczney wiadomości. Oto jest w krotkości historya tego pisma; teraz przyśiąpiemy do jego przedmiotu. — Powiedziano w tem piśmie, (którego autentyczność nie podlega wątpliwości,) do

Imperatora Rosyjskiego, iż nie ustatnie niespokojność w Europie, poki Angielska konfitytucya nie będzie odmieniona. Może Burdettiści przyymą z radością ten wyraz; lecz niechay się bardzo nie cieszą. Odmiana ta nastąpić ma przez Francją; wszystkie inne mocarstwa lądowe mają się w tym celu z nią związać. "Ofiarowana będzie Anglii inna konfitytucya; jeżeli ją przyymie, zaręczone iey będą niepodległość i iey posiadłości; jeżeli nie przyymie, uważana będzie iako rozboyniczy kraj Afrykański. Każdy będzie śmiercią ukarany, który prowadzić będzie z Anglią handel.," Potem dodaie Napoleon: "Plan ten z pierwszego widoku może zdawać się będzie zaostry; lecz bez niego nie można z Anglią zawierać tylko zawieszenie oręża, ale nigdy pokoju.," Taki to traktat ehce z nami zawierać, jeżeli naszej konfitytucyi podług iego prawideł nie urządzimy. Będzie to tylko zawieszenie oręża, które zerwie gdy mu się spodoba, pómięważ wyymuie nas z pod prawa narodow. Nigdy nie wyszło jeszcze z ust i serca człowieka tak śmiałe wyznanie. Zdane jednak Angielskie serce nie zdradzi przed nim z boiaźni. Po przeczytaniu tego autentycznego pisma, które po całym kraju rozgłoszone być powinno i musi, jedno tylko da się słyszeć zdanie, jedno życzenie, jedna woła, to iest: że pokoy z Francją nie iest podobny i życzyć go nawet nie należy. Zdrayca tylko radzić może pokoy z rządem, który oświadcza, iż żadnego traktatu nie zachowa, w którym uznani bylibyśmy wolnym narodem. Woyna! woyna na zawsze! To powinno być naszym hasłem i naszym poślanowieniem! Woyna i własna nasza konfitytucya, przeciw iego pokoiowi i konfitytucyi. (*)

Urzędowe Francuzkia pismo naywiększej wagi. (**)

(*) Przypisek Monitora. Każda bayka ma swoją naukę. Woyna! woyna na zawsze! iest nauką terażnyszą. Oto są myśli, które przez amysłone pismo ehce w lud Angielski upuścić. Woyna! woyna na zawsze! mówicie. Będziecie są dłużej mieli, niżeli wypada dla interesu waszych waszych wierzycieli.

(**) Przypisek Monitora. Pismo to iest w Anglii zrobione, rovnio iak list Cesarza Napoleona do Królowy Karoliny, tajne arsyady traktatu Tyłżyckiego, Ec. Ec.

Z rozkazu Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla, Pana moiego Naytaskawszego, udzielać JW. Panu następujące poufale pismo. Zawiera one bezkłonne roztrząsanie wielkiego pytania względem wojny i pokoju, i wskazuje iasno źródło, z którego wypływaia terażnysze i dawniejsze nieszczęścia rodzaju ludzkiego. Gdyby przed kilku wiekami morza pochłoniły były wyspy Angielskie, które otaczają, ląd Europeyski wyllawiałby tylko wielką spokojną i potężną familią. Mieszkancy innych części świata będąc świadkami przewagi poleru i szczęśliwości Europy, ubiegali by się byli o związki z nią lub doślania się pod iey oycowską opiekę. Spustoszenie krajow, wygubienie mieczem pokoleń, nie byłyby znanymi zbrodniami. Lekkie kary byłyby dostatecznymi do zustraszenia złoczyńcow i poprawienia winnych. Prawdziwy Bóg byłby od wszystkich iednakowo czczony. Wierni poddani uważaliby swojego Monarchę iako widoczną Opatrzność, która nad niemi czuwa. Lecz, jeżeli ludzie zaczynają powątpiwać o cześć, którą winni Bogu, swojemu i worcy, tedy targną się zaraz na władzę i prerogatywy swojego Monarchy. Rokosz i bezbożność są dwie liostry, a nieład i ateizm tuż za niemi idą. Anglik Wickleff daleko pierwey ośmielił się religijne nowości zaprowadzić, niżeli Hus i Luter iako kacerze powstali. Ostatni nie byłby się odważył podnieść głos, gdyby trucizna Angielska nie była się pierwey po Niemcach rozeszła. Korzyllał tylko z zarazy, która tak przez niewiadomość i zgorzelenie duchownych, iako też przez nienawiść i przewrotną politykę rządu stała się powszechną. Od tego czasu nigdy Anglii nie znależa wewnątrz spokojności i nigdy też nie prześlawiała nadwierać oney w innych krajach. Powodzenia religijnych wznowieli, zrodziły, iak przewidzieć można było, apolitołow politycznych. Stały ląd zalany był bluźnierstwami przeciw religii i niebezpiecznymi antimonarchicznymi marzeniami Anglikow. Podkopywali społeczny porządek, dla okazania całkowitej swej po-

gardy przeciw Boskim i ludzkim urządzeniom; otwierali swe kościoły dla niewiadomych i najprzewrotniejszych fanatyków, i oddali jednego z swoich Królów w ręce morderców. Ileż to milionów Europejczyków z ślatego ładu nie było od tego czasu zamordowanych, iak Anglicy zaczęli bezkarnie powstać przeciw Bogu i swego Króla zamordowali! — Angliia jedna jest teraz przyczyną niepokoju w Europie, i dla niej przelewa się krew w Turcyi, Hiszpanii, Sycylii i Portugalii. Czyliż W. C. K. Mość nie podawateś zawsze niewdzięczney Anglii, po najświetniejszych zwycięztwach, róższczy oliwney? Jakże często, a zawsze damennie wychodziło z patryotycznej Twey duszy owe szlachetne wezwanie: "Anglicy! kocham was iako ludzi, a poważam iako woioownikow. Zaprzestahmy nakoniec mordow. Niechay obrażana ludzkość odzyska znowu swoje prawa! Bądźmy pod chwalebniemi dla obu stron warunkami przyjaciółmi. Niechay zażdrość nasza będzie tylko na przyszłość w oświecaniu sobie równych, a nie onych niszczeniu.„ Lecz W. C. K. Mość udeś sie do rządu, który jest za słaby, aby był sprawiedliwym, a za potężny do zrobienia złego; udeś sie do samoilnego narodu, który nie ma litości nad nieszczęśliwemi i za nadto zuchwały, ażeby poznać prawdziwy swoy interes. Jakoz żadney to nie podpada wątpliwości, iż rodzaj ludzki po ty nie będzie spokojny, poki konfliktucya W. Brytanii nie będzie odmieniona i oparta na zasadach, które zgadzałyby się z konfliktucyami, iakie zapewniała teraz na lądzie powagę i moc Monarchow, rownie iak posłuszeństwo ich poddanych. Dla zrobienia zbawienney tej reformy w Anglii, muszą celniejsze gabinety Europy łączyć się zdaniem i działac potężnie. *Anglia musi w tym dniu upaść na kolana, niedwład powstanie.* Niezgoda i słabość innych krajow stanowią całą iey potęgę. Potrzeba iey będzie zaproponować inną konfliktucyą; jeżeli dosyć posiada mądrości do przytęcia oney, tedy niepodległość i posiadłości zaręczone iey będą. Lecz jeżeli jest zaślepiona i odrzuci takową konfliktucyą, na ow czas przez uroczyłty wyrok wymaganą na zawsze zostanie z spótczeństwa wielkiey familii Europejskiej, i przeniesioną będzie do klasy barbarzyńskich krajow czyli Afrykańskich rozbojnikow mor-

skich. *Na ow czas nie będzie żadney bandery neutralney. Kara śmierci czekać będzie kapitana i lud każdego okręgu, któryty z Anglii handel prowadził.* Przedawacze i roznościele iey towarow mają bydź iako zdraycy kraiu karanemi. Plany te i urządzenia może się zaofire zdawać będą; lecz bez nich nie można się tylko zawieszenia broni od Anglii spodziwać, a nigdy ślatego pokoju. Surowość ta jest zatem ludzkością względem wszystkich narodow na ziemi, nie wymuiac nawet Anglii. Twierdzenie to może bydź bez żadney trudności dowiedzione. Gdyby Anglicy składali się z takich samych żywiołow iak inne narody, tedy możnaby z nieiaka znajomością ludzkiego serca przewidzieć wypadek odpowiadający uśłowaniu ładu, bez uciekania się do tych oflatacznych sposobow; lecz oni różnia się zupełnie od reszty rodzaju ludzkiego. — Ktoż zaprzeczyć potrafi, iż Król Angielski podług urządzoney teraz w iego królestwie anarchicznej konfliktucyi nie jest naywiększym niewolnikiem? Gdy Monarcha nie jest wolny, iakże iego poddani odważyć się mogą mowić o wolności? Niewola u Anglikow jest nayucią, złhsza dla wyższych klas, ponieważ pochodzi od nayniższej klasy ludu, z której powstaie mała niewiadomych i surowych tyranow, którzy rownie są zepsotemi iak uciskającemi. Nie jestże Monarcha niewolnikiem, gdy nie ma mocy obrać sobie własnych radzcow i sług? gdy przez pół wieku panowania swego w kupie ministrów, którzy się koło niego przemieniali, nie widział dzielićciu, ktrymby mógł ufać, a sześciu, którychby lubił i szacował? Sąż to lekkie kaydany, które ścisają Monarchę, który przez kilka miesięcy widział kochanego syna swojego wystawionego na śup obrzydliwych namiętności naynikczemniejszych i nayzłośliwszych ludzi, bez mocy zaradzenia temu? Zastuguiaż ministrowie na imie wolnych mężow, którzy przymuszonymi są okazać się względem Monarchy, którzy ich wyniosł, niewdzięcznemi i niewiernemi, dla pochlebiania wyuzdanemu pospółstwu, które niemi gardzi i ich znieważa? Coż sądzić można o umyśle i sercu tych radzcow, którzy swoiemu Królowi poprzyśięgli, a nie odważali się szukać sposobow, dla oszczędzenia oycowskiemu sercu przykrości i uratowania kochanego iego syna od nieszusznego wstydu, wiedząc do-

brze, iż jego oskarżycielami byli złoczyńcy i bezwzględni ludzie? Jakież mniemanie mieć można o honorze szlachty, która nie tylko nie użyła swej powagi na zasłonięcie Xcia krwi Królewskiej przeciw potwarzy, ale nawet dozwoliła do tej sprawy niektóre swoje członki wnieść? Mogą tacy reprezentanci ludu popisywać się z wolnością, uczciwością i patryotyzmem, kiedy takich intrygantów z tona swego nie wypchnęli i nie ukarali, którzy przez znieważenie syna Monarchy, zadali cios śmiertelny Monarchii? Jakąż wolność, i jakąż wierność rzekomem przyjacielom tronu przypisać można, którzy dla okazania przychylności swej do Królewskiej rodziny, zakupują iawnie milczenie fakcyi względem jednego z synów Królewskich, i tak go broniąc, bardziej go upadlają? Możnaż wierzyć, iż pomiędzy obywatelami pierwszego miasta Angielskiego znajduje się iakowa przyłoczność i uczciwość, gdy widzimy, iż w każdym wydarzeniu nie tylko łączą się z najsłabszymi nieprzyjaciółmi swego Monarchy, ale nadto nie prześladują utwierdzać w szemraniach równie bezczelnych, iak niewiadomych kupców, którzy iak tylko ułta otworzą, zaraz niedorzeczność powiedzą lub w głupim sposobie krzyczą zdrada? Widzianoż choć jedno hrabstwo uymujące się za niewinną ofiarą syna królewskiego? Przeciwnie wszystkie pochwały sromotny zamach przeciw jego osobie, który mógł tylko posłużyć do zmartwienia szanownego Króla i nadwężyć jego domową spokojność. Nie jestże widoczną rzeczą, dla powierzchownego nawet postrzegacza, iż w narodzie Angielskim nie ma ani zdrowej moralności, i ani rozumnej wolności? (Tu następuje opisanie ducha fakcyi w Anglii; potem rzecz się tak daley ciągnie:) — Od czasu iak W. C. K. Mość otworzył dla lądowi oczy względem prawdziwego jego interesu nie są woiownicy ślatego lądu więcej hółdownikami przekupniów wyspiarskich, i Anglicy, którzy przez zamianę drogich swoich płodów rzeczy pierwszej potrzeby za bezcen od obcych narodów dostawali, zaczęli teraz głód cierpieć. Dla zmniejszenia ubytku żyta, rozkazał rząd z innych rzeczy pędzić wodkę. Składy zapelnione były osądowemi towarami;

naypierwey więc zwrócono uwagę na cukier, iako naydogodniejszy do pędzenia wódki. Właściciele ziemscy powitali przeciw temu projektowi. Przez kilka miesięcy wiodły fakcyje żyta i cukru spor z sobą, do których przydać potrzeba fakcyje reformy parlamentu i teatru, woysk lądowych i morskich, jakobinów Londyńskich i parlamentowych, które ściągęły na siebie uwagę prawdziwie skłonnego do fakcyi, niezgodnego i rewolucyjnego narodu. Londyn słusznie z Stambulem porównany być może, gdy Muzuliniani pod bramami miała flangi i kłujące się rozmaite sekty pataszem poiednywali. — Każde obce wtargnienie oddało wyspy Angielskie w ręce zdobywcy. Bankructwo zniszczyć je może, buntownicy mogą być rozpędzonymi, burze mogą szkody poczynić, a zwycięztwa oddadzą nam floty, które teraz jedyną są obroną W. Brytanii przeciw sile W. C. K. Mei. Lecz poddanie się może tylko Anglików uratować od losu, iaki spotkał Hollandyą, i od bycia wynazaniem i rzędu niepodległych mocarstw. Okropny odpor, który czynią, może tylko odwlecz cios, ale go odwrócić nie potrafi; nie ma dla nich innego ratunku iak w posłuszeństwie lub zdobyciu. Panujący teraz dom nigdy żadnego bohatera nie wydał, i prywatnie cnoty Monarchy, który panuje teraz nad burzliwym i niespokojnym tam narodem, są tylko słabą rękojmią, ażeby spokojność ludów ślatego ludu nie była jeszcze naruszoną lub zniszczoną. Z tem wszystkim należy się jeszcze zastanowić, który z dwóch środków będzie dogodniejszy: odmiana dynastyi lub odmiana konstytucyi? Zezwolenie W. C. K. Mei mogło już dawno było powszechną zrobić rewolucyą w Anglii. Oddawna podały W. C. K. Mei różne fakcyje prośby o pomoc i plany; (***) lecz nie żyjemy w wieku, w którym wypadłoby podniecać poddanych do obalania tronów. Monarchowie będą jedynie na przyszłość sędzią Monarchów, i biada temu z Monarchów, który odwoła się od wyroku sobie równych do swego ludu! Tem samem przestanie już panować. — W Fontainebleau d. 30 Października 1810.

(Pod.) Xte Kaduru.

Do JW.

(pod wielkim sekretem.)

(***) Przypisek Monitora. Wszystkie te gadania zamykające wiele prawdy, słońca tylko dla oczernienia i podania w odydrzenie pewney liczby ludzi, którzy nie podobają się ministerium protektoremu potwarcom i zabójcom.

D O D A T E K

D O N° 70.

GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 1. WRZESNIA 1811 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 27. Sierpnia.

Upragniona od mieszkańców tey stolicy i całego narodu obecność Najiaś. Króla Pana naszego miłościwego w krótkce ich uszczęśliwi, nadeszła bowiem wiadomość, iż d. 16 Września pści się Monarcha w podróż do kraju i stolicy iego Warszawy, gdzie d. 21 tegoż miesiąca ma stanąć.

JW. Breza, Minister Sekretarz Stanu poprzedzi Go kilku dniami.

*Woysko Xięstwa Wersz: — w Kwat: Głow:
w Warszawie d. 26 Sierpnia 1811.*

SZTAB JENERALNY.

Rozkaz Dzienny.

JW. Jenerał Dywizyi tymczasowo naczelnie kommanderujący sądząc, że równie pożądanym w kraju wojskowym miło będzie przekonać się, że użyci w innych stronach koledzy starają się utrzymać sławę Polskiego żołnierza, iak dla tych początkiem stanie się nagrody, pewność noszenia cechy waleczności w oczach całego woyska; ma sobie za obowiązek ogłosić następujący piękny czyn Kapitana Zdżenickiego z Pułku 4go piechoty.

Officer ten posłany z 40ma ludźmi z pomienionego pułku w assekuracyą oddziałowi p zeznaczonemu do Coien, zostawszy napadniętym w marszu od kilkuset nieprzy-

iacioł, tak piechoty iako i jazdy, po długim tam odporze potrafił wniść do miasta. Tam zamknawszy się w domu, przez 48 godzin z właściwą naszemu żołnierzowi bronił się odwagą przeciw 800 ludziom zbuntowaney piechoty Hiszpańskiej, którzy roziańrzeni tak mocnym odporem, chcąc go koniecznie dobyć, przyległe budynki podpalili. Już dom, w którym Kapitan Zdżenicki z oddziałem swem się był zamknął, palić się od dołu zaczynał, a iednakże mężny ten officer żadney propozycyi poddania się przyymować nie chciał; aż nakoniec inny oddział przybywszy mu na pomoc, z honorem mógł, po rozproszeniu nieprzyiacioł, opuścić miejsce, które waleczność kilkunastu Polaków zamieniła była w twierdzę.

Jenerał Dywi: Szef Sztab:

Jenerał: *Fischer.*

JW. Baron Bignon, Rezydent N. Cesarza Francuzow, Króla Włoskiego, &c. obchodził onegdaj w tey stolicy imieniny Najiaśniejszey Maryi Ludwiki, Arcy Xiężniczki Aultryackiey, Cesarzowey Francuzow, Królowey Włoskiey. Z rana dnia tego JW. Prezes Rady Stanu i Ministrów, JWW. Senatorowie, Miniſtrowie i inne władze cywilne, tudzież Jenerałowie, Pułkownicy i cały Sztab przybyli do JW. Rezy-

dentą z powinszowaniem i wynurzeniem mu życzeń i uczuć, iakimi tchnie cały naród ku Nayiaśnieyszey Małżonce Bohatera, Wskrzęsiela naszej oyczyzny. — Wieczorem był u JW. Rezydenta świetny bal, na który pierwsze władze cywilne i wojskowe, oraz nayznakomitsze oboiey płci osoby zaprosił. Pod czas wieczery, daney o 2giey z północy, JW. Hrabia Stanisław Potocki, Senator Woiewoda, Prezes Rady Stanu i Ministrow wniósł toast: "N. Cesarzowej i Królowey Solennizantki, N. Cesarza iey Małżonka, i Króla Rzymskiego.", Mieszkanie JW. Rezydenta było oświecone i iaśniały na nim cyfry NN. Cesarstwa. Mieszkańcy tey stolicy oświecili także dobrowolnie przody domow swoich na dowód uczuć, iakimi tchną ku Małżonce Nayiaś. Cesarza, będącey uszczęśliwieniem Wielkiego Monarchy, któremu nasz byt winniśmy.

*Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu
W Pałacu Naszym w Piłnie dnia
14go miesiąca Sierpnia 1811.*

FREDERYK AUGUST

Z Bożey Łaski Król Saski, Xiążę Warszawski, &c. &c.

Mianowawszy P. Woźnickiego, Referendarza w Radzie Naszey Stanu, Prokuratorem przy Sądzie Naszym Kafsacyynym, mianowaliśmy i mianujemy na wakujący tym sposobem Urząd Referendarza w Radzie Stanu, P. Stawiskiego, dotąd Prezesa Sądu Kryminalnego, Departamentu Warszawskiego i Kaliskiego.

Prezes Rady Naszey Stanu, wyżey mianowanego do wykonania zwykłej przysięgi i do sprawowania wskazanego Urzędu wezwie, i ninieyszą nominacją ogłosi.

(Pod.) *Frederyk August.*

(L.S. Przez Króla
Minister Sekretarz Stanu
Stanisław Breza.

Zgodno z oryginałem:
Minister Sek. Stanu
Stanisław Breza.

Sekretarz Rady Stanu i R.M.
Stanisław Grabowski.

Z Mołliborzyc d. 15 Sierpnia.

Wystrzały 24 moździerzy, dźwięk dzwonow zwiastowały nam na schyłku dnia 14go ową uroczystość, którą każdy Polak winien iest w sercu swym Wskrzęsielowi Oyczyzny, długimi ucisnioney klęskami zachować.

Dnia następnego mieszkańcy miasta tego i z okolic w parafialnym kościele zebrani, gdzie Gwardya narodowa piękną swą postawą w dwoyrząd uszykowana okazywała radość uczuciow, które lud Tronowi Niebios za Wybawiciela niósł swego. Po mszy przez W. Xiędza Dziekana Piotrowskiego mianey i flosowney do uroczystości tey tegż mowy *Te Deum*, liczno wystrzały i ludu okrzyki: "Niech żyje Cesarz!", kończyły dzienną uroczystość. Dnia tegoż w wieczor transparenta illuminowane faierwerkami i rzęsisite oświeceniemiała m łe stawiwały widoki. Ochoczy lud, którego wdzięczność dla Wielkiegoż Cesarzow i nowego Dziedzica miała wiązała do tych wynurzeń, JP. Płucińskiego, burmistrza, idobre prowadzenie styru dowiodło, że miało to w nowych Departamentach do kraiu X. Warszawskiego załączone usiłowało wyrównać w dniu tym w miarę swey zdolności flarszym sobie towarzyszom, którym los prędzey pod miłe Nayukochańszego z Królow pozwolił wniść berło.

Z Londynu d. 8. Sierpnia.

(Z Monitora.)

Doniesienia, któreśmy wczoray w wieczor z Windsoru odebrali, nie są, wyznać ż żalem musimy, tego rodzaju, ażeby zmniejszyły obawę, którą doniesienia ranniejsze o chorobie Króla wzbudziły. J. K. Mość nie spał zaprzesztey nocy i znaydował się przez cały dzień wczoray bardzo słaby. Zapewniaią, iż nie chce brać żadnego pokarmu, co obawiać się każe zupełnego sił wyniszczenia. Rada Królowey zebrała się po południu w domu Lorda kanclerza.

Przeznaczenie floty Admirala Jorke ieszcze nie iest wiadome. Z początku rozumiano, że poydzie do Ameryki; później że wysłana iest do zastonienia bogatey floty kupieckiey idącey z wschodniey Indyj, która wiezie przeszło milion gotowych pieniędzy. Teraz mniemaią, iż przeznaczoną iest do zachodniey Florydy dla zastonienia tey prowincyi Hiszpańskiej przeciw uzurpacyi ziednoczonych sta.

(853)

now Ameryki.

Gazeta Morning Chronicle pod d. 7

Sierpnia umieścila list z Lizbony pod d. 27 Lipca, w którym piszą: "W woysku naszym mamy bardzo wiele chorych; podług ostatniego obrachunku znayduie się w lazaretach 6000 Anglikow i 3000 Portugalczykow. Teraźnieyszą kampanią można uważać aż do Listopada iako zakończoną."

Wliście z Kadyxu pod d. 17 Lipca wyrażono: Nadzieję, którą mieliśmy widzieć zniesione oblężenie miaSta naszego, zniknęła zupełnie. Przeciwnie stało się; Badaioz zostało oswobodzone i w żywność opatrzone; Marszałek Soult posłał 7000 ludzi dla zmocnienia korpusu Wi. która przeciw naszemu miaStu działała.

Pokług listow z Rio-Jeneiro pod d. 18 Maia eskadra Francuzka zabrała bardzo wiele kupieckich okrętow pod brzegami Brazylii.

D O N I E Ś I E N I A.

Dnia trzeciego Września roku bieżącego o godzinie 10tey przed południem licytacya Zboża różnego w Snopie i innych Prowentow Wsi Bełzowa na zaspokojenie długu 150 ezer. zł. tudzież kosztow prawnych od W. Antonilli Zborowskiej W. Praxidzie Stradomskiej należnych w Wsi Bełzowie Powiecie Szkalbmirskim Departamencie Krakowskim za gotową srebrną monetę odprawiać się będzie; wszyscy przeto mający chęć zalicytowania takowych Prowentow w vadium 500 zł. Pol: zaopatrzyć się mają. Co się zaś tycze innych sprzedarzy warunkow takowe przed zaczęciem licytacji przeczytane zostaną. Dan w Bełzowie dnia 17go Sierpnia 1811 Roku.

Jan Kanty kowalski B. T. C. P. I. D. K.

Obwieszczenie, którym się uwiadomia Publiczność, że d. 3 Września r. b. 1811 o godzinie 9 z rana pszenicy frytorowey korcy 500 W. Jozefowi Wasowiczowi, dziedzicowi dóbr Oxy, Mnichowa i Chyczy na satysfakcyą 2070 dukat. Berkowi Luxemburgowi winnych, urzędownie zasekwestrowaney i po złp. 12 korzec na złoto oszacowaney w Łęce, Powiecie Stobnickiem, Departamencie Krakowskiem w domu pod Nrm. 9 nad Wisłą zsypaney, sposobem licytacji publiczney sprzedawane będzie, zatem na takową licytacyą wszyscy Pretendenci zapraszają się. Datt. w Łęce Pow. Stobn. Dep. Krak. dnia 16 Sierpnia 1811.

Ygn: Rzechowski, Bur. Sądu Pokoju Pow. Jed: Depar. Krakow.

Podpisarz Trybunału Cywilnego iwszey Instancyi Departamentu Krakowskiego wiadomo czyni ninieyszym, iż polsefsya we wsi Dębnikach na przeciw przedmieścia Zwierzynca nad Wisłą, pod Nrem popisowym dawniey 28 teraz 2gim położona, w Gminie

Dębniakiem, Powiecie i Departamencie Krakowskim leżąca, to jest dwie trzecie części Cegielni Bellicowska zwanej, w której połsefsyi jest izba z komnatą, komora z lochem na dole, na pierwszym piętrze izba narożna okna trzy w podwórzu mająca, służebność to jest sien dolna, wschody, sien na piętrze, wschody na strych i sam strych w połowie. Piec do palenia cegły i wapna, mury parkanowe, i wydzielone części podwórza i ogrodu, tudzież Rudera, altanki i piwnicy, część podwórza sążni kwadratowych 339 w sobie mająca, podobną część ogrodu za domem murewanym leżącą.

Gronta orne sążni kwadratowych 5156 wynoszące, taki sążni kwadratowych 1530 zamykające; jezioro w doch przeźbiatach sążni kwadratowych 1767 mające, na gruncie czynszowym stoja, do JPana Józefa Bellicy we wsi Dębniakach pod Nrem dawniej 28 teraz 2gim mieszkającego prawem dziedzicznym należy. Połsefsya ta sprzedana zostanie na rzecz Ur. Ignacego i Justyny Lubońskich małżonków mieszkanie obrane mających w Krakowie na Szpitalney ulicy pod Nr. 575, za których kroki tej sprzedarzy W. Piotr Wiktorowicz, Patron przy Trybunale Cywilnym I. Instancyi Departamentu Krakowskiego, w Krakowie przy ulicy Szpitalney pod Nr. 575 mieszkający, czynić będzie. Akt czyli protokół przyaresztowania tey possessyi dziedzicznej przez Ur. Jana Nepom: Frankiego, Burgrabiego Trybunału, dnia 20 Lipca roku 1811 sporządzony wskutku wyroku w bywszym magistracie Podgorskim dnia 14 Grudnia 1805 roku, między Ur. Ignacym i Justyną Lubońskimi małżonkami powodami, a JPanem Józefem Bellicą pozwanym zapadłego naślapił, kopie protokołu przyaresztowania zostają Ur. Sobestyanowi Kawskiemu, Pisarzowi Sądu Pokoju, Powiatu i miasta Krakowa wydziału 2go dnia 26 Lipca 1811 roku, tudzież Janowi Bochyńskiemu Woytowi wsi Dębniak dnia 23 Lipca 1811 r. oddane, a w Xiegi akt hypotecznych Departamentu Krakowskiego w dniu 26 Lipca 1811 r. tudzież w kancelaryi Trybunału Krakowskiego, dnia 4 Sierpnia 1811 r. wpisane. Przygotowawcze przysądzenie tej połsefsyi odbędzie się dnia 7 Października 1811 r. o godzinie dziesiątej ranney na audyencyi Trybunału I. Instancyi Departamentu Krakowskiego w ulicy Grockiey pod Nrem 106. Wartość tej połsefsyi stosownie do detaxacyi w dniu 22 Czerwca 1809 r. zrobionej, położona jest str. 2911 kr. 30, która to summa bankocetlowa zewaluowana stosownie do ow czasowego kursu bankocetli Wiedeńskich na dobrą grubą srebrną monetę wynosi kwotę 4549 zł. pol. gr. 3 i takowa się za szacunek ustanawia. W Krakowie d. 7 Sierpnia 1811 roku.

Strzelecki, Polpisarz.

Maryanna Siwianka, rodem z Zaleszowa, Cyркуtu Tarnowskiego, w Galicyi leżącej, 32 lat mająca, stanu wolnego, wzrostu średniego, w sobie chuda, twarzy bladej żółtawey, oczow czarnych dużych, włosow także czarnych i średniego cienkiego nosa, dnia 20 Sierpnia r. b. z roboty prywatney zbiegła. Uprasza się przeto tak cywilnie, iako i woyskowe władze, iżby ją śledzić, przytrzymać i tu dostawić raczyły.

Od J. K. X. Mci Sądu Policyi poprawczyey Obwodu Krakowskiego

dnia 22 Sierpnia 1811.

Wiegowski, Hoszowski Michiński.

Zastępca Prefekta Departamentu Krakowskiego do publiczney podaie wiadomości, iż na dniu 10 Września r. b. odprawiać się będzie licytacya w biurze W. Pod. prefekta Powiatu Hebdowskiego, na trzechletnie zadzierżawienie następujących Pertynencyow do Miasta Brzeska należących:

	Głna szacunkowa.
1. Ogrod za Trześcem nad gościńcem Krakowskim	Złp. 153 gr. 6.
2. Role mieyskie pod Rudrem	— 72 — —
3. Łaki mieyskie Maykowsi i Ople zwane	— 254 — 26.
4. Łączka pod Rudnikiem	— 16 — —
5. Ratusz mieyski z propinacją i wolnym szynkiem	— 220 — —
6. Konsummo wina	— 6 — 25.
7. Cztery jatki mieyskie rzeźnicze	— 23 — 15.
8. Przewoz mieyski na Wiśle	— 50 — —

Maiący chęć dzierżawienia pomienionych Realności na oznaczonym mieyscu i dniu o godzinie 9tej ranney opatrzeni 10 procentowym wadium znaydować się zechcą.

Z Biura Prefektury dnia 27 Sierpnia 1811.

Wielogłowski, Z. P. Kalinka, Z. S. J.